

Minnen från Robot 08 av Gunnar Nyström

Nedan resumé av mina minnen från Robot 08 är "just mina minnen". Vissa delar är jag mer säker på än andra. Det är inte säkert att jag minnas rätt efter 30-35 år.

Minnen Rb 08 (och några namn som figurerat)

Allmänt

Mitt första reella möte med Robot 08 kom efter att jag tillträdde som chef för Artilleri- och robotavdelningen hösten 1981. Avdelningen sorterade under Blekinge Kustartilleriförsvaret/Försvarsområde 15 (BK/Fo15 Materieförvaltning, Teknisk sektion). Min närmaste chef fram till sammanslagningen 1990 var Bengt Kihlström. Efter sammanslagningen till Marinkommando Syd fortsatte jag som chef för samma avdelning med kommendörkapten Bengt Malm som chef för Södra Marinkommandounderhållsbataljon (MKUubatS) Vapensektion.

Vid mitt tillträde 1981 hade jag robotverkstaden i Rosenholm under mina vingar. Sören Petersén var chef med medarbetarna Christer Andersson och Thomas Egerland. Jag har för mig att kapten Stig Andersson efterträdde Sören mot slutet.

När garnisonsverkstaden bildades eller om det skedde senare, kommer inte ihåg när, övergick robotverkstaden dit. Lars Källemark var chef vill jag minnas.

Vid sammanslagningen till Marinkommando 1990 överfördes ansvaret för Robot 08 eldledning och målsökare till MKUubatS Telesektion (kan Gunnar Hjortsberg vara ett namn?).

Vid robotverkstaden i Rosenholm skedde huvudsakligt underhåll av Robot 08 med bl.a. provkörning av motorer. Visst underhåll skedde vid dåvarande TELUB i Växjö. Jag vill minnas att Leif Nivebro var en kontakt. Några komponenter skickades till Muskö (kan ha varit stridsdelar, osäker).

Episoder

Skjutningarna från Lörbyskog var jag inte inblandad i och kan heller inte relatera till dessa. Följde det endast från skrivbordet.

Vid skjutningarna från Ravlunda 1987 var jag säkerhetschef. Ronny Andersson var övningsledare. Om det fanns en skjutledare mellan mig och Ronny vill jag låta vara osagt. Henry Gustavsson var batterichef. Jag vill minnas att Sören, Christer och Thomas från robotverkstaden var på plats. Något svagt minne säger mig att Försvarets Materielverk (FMV) och TELUB kan ha varit med för dokumentation.

Robotarna var grupperade strandnära på höjdkurvan närmast havet, 10-15 m över havet. Varje robot var försedd med en "störtningsmodul". Jag behövde i stort sett bara "trycka på en knapp" för att störta roboten i händelse av avvikande beteende i banan.

Det visade sig att robotarna hade opålitliga booster. Om det var en känd faktor redan före skjutningarna kommer jag inte ihåg, men skjutningarna skulle komma att verifiera detta faktum.

En robot satte kurs söderut mot Kivik. Vänstra boostern tände som den skulle och roboten beskrev en högersväng direkt efter start. En av de verkliga adrenalinkickarna jag upplevt. Som tur var fick höger booster full dragstyrka efter några sekunder och roboten rättade upp sig åt vänster till tänkt bana något parallellförskjuten. Under den korta tiden var jag ytterst nära att störta roboten.

Det är intressant att höra att Ronny Andersson (se Ronny Anderssons dokument "Minnen från skjutning med robot 08 från Ravlunda i november 1987") och jag har ett spegelvänt minne av samma händelse. Riktning Kivik har dock alltid funnits i mitt minne när jag har relaterat denna situation vid olika tillfällen under årens lopp.

En annan robot "satte sig" direkt efter start så tillvida att den nästan försvann från mitt synfält för bråkdelen av en sekund. Den initiala drivkraften var begränsad och gjorde att roboten sjönk ner under siktlinjen över höjdkurvan direkt efter start. Boosterarna fick full drivkraft efter någon sekund och roboten steg upp i tänkt bana innan den nådde vattenytan. Tur att vi hade 10-15 meter att gå på.

Den här episoden har sannolikt kommit lite i bakvatten jämfört med ovan robots beteende, men kunde ha fått förödande konsekvenser om den slagit i vattnet. (Vi kan ju minnas hur en trådstyrd robot, Robot 52, direkt efter start havererade i strandkanten, flög rakt upp ett 10-tal meter, för att sedan sjunka till marken. Den kunde lika väl ha flugit tillbaka mot robotskytt och åskådare.)

Barometerhöjdhållarens effekter med robotens cirkelgång i banan runt en axel i längdriktningen och variation i höjddled var kanske en av orsakerna till att vare sig sjöstridsenheter eller flyg lyckades skjuta ner robotarna även om det endast användes automatkanoner.

Efterspel

Jag har också ett minne av att det fanns ett intresse att förlänga livslängden på Robot 08. Jag blev kontaktad av Försvarets Materielverk (FMV) i syfte att undersöka möjligheterna. Bör ha varit någon gång runt 1990 (osäker). FMV ville provskjuta Robot 08 på skjutfältet i Vidsel. Jag deltog i ett förmöte i Vidsel där FMV och skjutfältspersonal också deltog. Varför poppar det upp i minnet att även Marinstaben kan ha varit representerade?? Mina farhågor låg främst på boosterarnas tillförlitlighet relaterat till skjutningarna på Ravlunda. Föreslog att man gjorde ett praktiskt prov av boosterarnas tillförlitlighet innan tänkt skjutning.

Någonstans djupt i bakhuvudet är det något som säger mig att sådana prov genomfördes i

någon testtunnel för ammunition eller jetmotorer. Svagt minne. Vad jag vet genomfördes inga skjutningar med Robot 08 i Vidsel.

Ett par år in på 1990 beslöts att allt underhåll av Robot 08 skulle ligga under Ostkustens Marinkommando (MKO). Jag och Bengt Malm var på ett överlämningsmöte vid MKO. Jag lämnade därmed Robot 08 förutom en och annan nedläggningsmiddag.